

Posudek na bakalářskou práci :

Zdeňka Špidlová - „Žijí v nás“: ikonografické a ikonologické aspekty některých témat současné vizuální kultury“

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Marie Fulková, PhD.

Téma Zdeňky Špidlové se objevilo v průběhu naší rozpravy o povaze vizuální a populární kultury, viděné prizmatem klasické sémiotické studie Rolanda Barthes v závěru jeho knihy esejí *Mytologie*. Jako vedoucí práce si cením odvahy autorky, která se nejen nezalekla obtížnosti úhlu pohledu, jež barthesovská metodologie vyžaduje, ale pustila se do studia, jež se navíc zkomplikovalo nutností četných exkursů do biblické tematiky a vedlo k zamýšlení se nad aktuálním vlivem křesťanství v současné, kulturním prostoru. Autorka se výrazně posunula od svých počátečních prekonceptů života a vývoje kulturních projevů k poučené konceptualizaci složitých vazeb mezi „kulturními texty“ (svět reklamy, svět biblického mýtu, svět uživatelů) a zkoumala způsoby vytváření významů u účastníků, uživatelů, konzumentů, empirických diváků – jakkoli nazveme aktivní činitele kultury, ve které žijeme a kterou přetváříme.

V teoretické části nás autorka seznamuje se konceptuálním zakotvením práce, které spojuje dějiny umění a vizuální kulturu v jeden provázaný celek. Objevují se zde autoři jak klasičtí (např. zmiňovaný Barthes, jenž je metodologickou oporou, str. 19 -21), tak aktuální studie o společnosti, vizuální kultuře, vizuální komunikaci, reklamě a vizuální gramotnosti z českého i mezinárodního prostředí (odkazy na autory str. 10.) Tato část je organicky přechází k výzkumné sondě do oblasti prekonceptů účastníků kultury (komunikační prostor ulice, veřejný prostor tisku a internet). Plán (design výzkumu) je koncipován jako participační, kvalitativní a analyzuje (za pomoci clusterové analýzy) a posléze interpretuje reakce účastníků výzkumu na předložený soubor reklamních vizuálních textů. Soubor je soustředěn kolem základních témat a pojmů (mapa viz str. 37) a následující sekundární analýzy ikonografického a ikonologického přediva zvolených ukázek (s pomocí modifikace Panofského metody od Z. Prokové). Dílčí interpretace reakce respondentů byly pak použity jako východiska pro vlastní výtvarnou práci (od str. 52 a obrazové ukázky) a pro pedagogické zpracování projektu Adrieny Šimotové *Prostrace* ve specifickém církevním prostředí (str. 49 a dále). Podle kvality analýz vizuálních děl v práci soudím, že to byla právě autorčina precizní práce s ikonografií, vrstvami díla a jeho funkcemi, která jí umožnila vytvořit kompaktní vyznění díla nejvyšší kvality v animaci pro studenty gymnázia (převážně), a to v kontextech současné kultury. Ačkoliv není pedagogická aplikace v bakalářské práci podmínkou, je to právě tato část, která nutí čtenáře k návratu k předchozím analýzám a která mě přesvědčuje o nutnosti dobrého teoretického zázemí pro vytvoření komunikativního, „pedagogického díla“ na kvalitativně jiné úrovni, než je pouhý slovní výklad nebo intuitivní improvizace „zážitků“.

Práce má řádně vypracovaný poznámkový aparát (praktické jsou poznámky v margu), správně cituje a dbá na bibliografickou normu. Vizuální materiál je součástí textů a vždy na místech, která jsou funkční (ilustruje, vysvětluje, analyzuje). Práce na DVD s kompletní obrazovou dokumentací je přiložena. Studentka se projevovala velmi samostatně, odpovědně a s invencí, pravidelně konzultovala a přinášela zajímavé postřehy. Práce s ní byly pro mě tvůrčím potěšením.

Navrhované hodnocení: výborně. Doporučuji v tématu pokračovat a rozpracovat ho do budoucna v oblasti pedagogického využití.

Strakonice, 12. 8. 2010

Doc. PhDr. Marie Fulková, Ph.D.